Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 15. maja 2019*

„Pritožba – Jamstveni oddelek Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS), Evropski kmetijski jamstveni sklad (EKJS) in Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP) – Odhodki, izključeni iz financiranja Evropske unije – Odhodki, ki so nastali Helenski republiki – Uredba (ES) št. 1782/2003 – Uredba (ES) št. 796/2004 – Shema pomoči na površino – Pojem ‚trajni pašnik' – Pavšalni finančni popravki – Odštetje prejšnjega popravka"

V zadevi C-341/17 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 6. junija 2017,

**Helenska republika**, ki jo zastopajo G. Kanellopoulos, A. Vasilopoulou in E. Leftheriotou, agenti,

pritožnica,

ob intervenciji

**Kraljevine Španije**, ki jo zastopa A. Sampol Pucurull, agent,

intervenientka v pritožbenem postopku,

druga stranka v postopku je

**Evropska komisija**, ki jo zastopata D. Triantafyllou in A. Sauka, agenta,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi J. Malenovský v funkciji predsednika osmega senata, M. Safjan in D. Šváby (poročevalec), sodnika,

generalna pravobranilka: J. Kokott,

sodni tajnik: R. Schiano, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 13. septembra 2018,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 5. decembra 2018

izreka naslednjo

* Jezik postopka: grščina.

**Sodbo**

1 Helenska republika s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 30. marca 2017, Grčija/Komisija (T-112/15, EU:T:2017:239, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je Splošno sodišče zavrnilo njeno tožbo zoper Izvedbeni sklep Komisije 2014/950/EU z dne 19. decembra 2014 o izključitvi nekaterih odhodkov držav članic iz naslova Jamstvenega oddelka Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS), Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) iz financiranja Evropske unije (UL 2014, L 369, str. 71, v nadaljevanju: sporni sklep).

## Pravni okvir

### *Uredba (ES) št. 1782/2003*

2 V uvodnih izjavah 3, 4, 21 in 24 Uredbe Sveta (ES) št. 1782/2003 z dne 29. septembra 2003 o skupnih pravilih za sheme neposrednih podpor v okviru skupne kmetijske politike in o uvedbi nekaterih shem podpor za kmete ter o spremembi uredb (EGS) št. 2019/93, (ES) št. 1452/2001, (ES) št. 1453/2001, (ES) št. 1454/2001, (ES) 1868/94, (ES) št. 1251/1999, (ES) št. 1254/1999, (ES) št. 1673/2000, (EGS) št. 2358/71 in (ES) št. 2529/2001 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 40, str. 269) je bilo navedeno:

„(3) Da bi se izognili opuščanju kmetijskih zemljišč in da bi zagotovili, da se ta obdelujejo v skladu z dobrimi kmetijskimi in okoljskimi pogoji, je treba uvesti standarde, katerih podlaga so lahko ali pa ne predpisi držav članic. Zato je primerno ustanoviti okvir Skupnosti, v katerem lahko države članice sprejmejo standarde ob upoštevanju posebnih značilnosti zadevnih območij vključno z razmerami prsti in podnebja ter obstoječimi sistemi kmetovanja (raba zemljišč, kolobar, načini kmetovanja) in strukturami kmetijskih gospodarstev.

(4) Ker imajo trajni travniki ugoden učinek na okolje, je primerno sprejeti ukrepe za spodbuditev ohranjevanja obstoječih trajnih travnikov, da ne bi prišlo do množičnega spreminjanja njihove namembnosti v orna zemljišča.

[…]

(21) Sheme podpore v okviru skupne kmetijske politike predvidevajo neposredno dohodkovno podporo, zlasti z namenom, da se kmetijski skupnosti zagotovi primeren življenjski standard. Ta cilj je tesno povezan z ohranitvijo podeželja. Da bi se izognili neprimernim dodelitvam sredstev Skupnosti se podpora ne bi smela izplačati kmetom, ki so umetno ustvarili pogoje, potrebne za pridobitev takih plačil.

[…]

(24) Povečevanje konkurenčnosti kmetijstva Skupnosti in spodbujanje kakovosti hrane in okoljskih standardov imata za nujno posledico znižanje institucionalnih cen za kmetijske proizvode in povišanje stroškov proizvodnje za kmetijska gospodarstva v Skupnosti. Da bi dosegli te cilje in spodbudili bolj tržno usmerjeno in trajnostno kmetijstvo je treba dokončati prehod iz podpore za proizvodnjo na podporo za proizvajalce z uvedbo sistema nevezane dohodkovne podpore za vsako kmetijo. Čeprav bodo zaradi take nevezanosti dejanski zneski, plačani kmetom, ostali nespremenjeni, se bo znatno povečala učinkovitost dohodkovne pomoči. Zato je primerno, da je enotno plačilo na kmetijo pogojeno z upoštevanjem navzkrižne skladnosti okolja, varne hrane, zdravja in dobrega počutja živali ter ohranitve kmetij in dobre kmetijske in okoljske pogoje.“

3 V tej uredbi je bilo pod naslovom III – „Shema enotnega plačila“ – poglavje 3, v katerem so bile obravnavane „[p]ravice do plačila“. V oddelku 1 tega poglavja, v katerem so bile obravnavane „[p]ravice do plačila na površino“, je bil člen 44 navedene uredbe o „[u] porab[i] pravic do plačila“, katerega odstavek 2 je določal:

„‚Upravičen hektar‘ pomeni vsako kmetijsko površino kmetijskega gospodarstva, ki se uporablja kot orno zemljišče in trajni travnik, razen površin, ki se uporabljajo za trajne nasade, gozdove ali nekmetijske dejavnosti.“

4 Pod tem naslovom III je bilo poglavje 4, naslovljeno „Raba zemljišč v okviru sheme enotnega plačila“, v katerega oddelek 1 je bil uvrščen člen 51 iste uredbe o „[k]metijsk[i] rab[i] zemljišč“. Ta člen je določal:

„Kmetje lahko uporabljajo parcele, prijavljene v skladu s členom 44(3), za katero koli kmetijsko dejavnost, razen za trajne nasade in razen za proizvodnjo proizvodov, navedenih v členu 1(2) Uredbe Sveta (ES) št. 2200/96 z dne 28. oktobra 1996 o skupni ureditvi trga za sadje in zelenjavo [(UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 20, str. 55), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 47/2003 z dne 10. januarja 2003 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 38, str. 68)] in členu 1(2) Uredbe Sveta (ES) št. 2201/96 z dne 28. oktobra 1996 o skupni ureditvi trga za predelano sadje in zelenjavo [(UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 20, str. 83), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 453/2002 z dne 13. marca 2002 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 35, str. 256)] […]“

5 Pod naslovom IV Uredbe št. 1782/2003 – „Druge sheme pomoči“ – je bil v poglavju 12, v katerem so bila obravnavana „[p]lačila za govedo in teleta“, člen 132 te uredbe, naslovljen „Ekstenzifikacijsko plačilo“. Odstavek 3 tega člena je določal:

„Za namene uporabe odstavka 2:

(a) se z odstopanjem od člena 131(2)(a) obremenitev na kmetijskem gospodarstvih določi tako, da se upošteva govedo moškega spola, krave in telice, ki so na gospodarstvu med zadevnim koledarskim letom, kakor tudi ovce in/ali koze, za katere so bili vloženi zahtevki za premije za isto koledarsko leto. Število živali se pretvori v [glave velike živine (GVŽ)], pri čemer se uporablja pretvorbena tabela iz člena 131(2)(a);

(b) se brez poseganja v tretjo alineo člena 131(2)(b) površine, ki se uporabljajo za proizvodnjo poljščin, opredeljenih v Prilogi IX, ne štejejo za ‚krmno površino‘;

(c) je krmna površina, ki se upošteva za izračun obremenitve, sestavljena iz najmanj 50 % pašnikov.

‚Pašnike‘ opredelijo države članice. Opredelitev mora vsebovati vsaj merilo, da je pašnik travnik, ki se mu skladno z lokalno kmetijsko prakso prizna, da je namenjen za pašo goved in/ali ovc. To pa ne izključuje mešane uporabe pašnika v istem letu (paša, seno, travna silaža).“

***Uredba št. 796/2004***

6 Člen 2, prvi odstavek, Uredbe Komisije (ES) št. 796/2004 z dne 21. aprila 2004 o podrobnih pravilih za izvajanje navzkrižne skladnosti, modulacije in integriranega administrativnega in kontrolnega sistema, predvidenih z Uredbo Sveta (ES) št. 1782/2003 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 3, zvezek 44, str. 243), kakor je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 972/2007 z dne 20. avgusta 2007 (UL 2007, L 216, str. 3) (v nadaljevanju: Uredba št. 796/2004), je določal:

„V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve:

[…]

(1a) ‚enota rabe oziroma poljina‘: pomeni strnjeno površino kmetijskega zemljišča, na kateri en proizvajalec goji eno skupino posevkov; vendar kadar se v smislu te uredbe zahteva posebna prijava uporabe površine znotraj skupine posevkov, ta posebna uporaba še bolj omeji enoto rabe oziroma poljino;

[…]

(2) ‚trajni pašnik‘ pomeni zemljišče, ki se uporablja za gojenje trav ali druge naravne zelnate krme (samoposejane) ali gojene (posejane) in ki ni vključeno v kolobarjenje kmetijskega gospodarstva pet let ali več […];

(2a) ‚trave ali druga zelnata krma‘ so trave, ki tradicionalno rastejo na naravnih pašnikih ali so običajno vsebovane v mešanicah semen za pašnike ali travnike v državi članici (ne glede na to, ali se uporablja[jo] za pašo ali ne). Države članice lahko vključijo poljščine iz Priloge IX k Uredbi (ES) št. 1782/2003;

[…]“

7 V zvezi s tem je bilo v uvodni izjavi 1 Uredbe Komisije (ES) št. 239/2005 z dne 11. februarja 2005 (UL 2005, L 42, str. 3), s katero je bila spremenjena prvotna različica Uredbe št. 796/2004, navedeno:

„Pojasniti je treba nekatere opredelitve iz člena 2 [prvotne različice Uredbe št. 796/2004]. Zlasti je treba pojasniti opredelitev izraza ‚trajni pašnik‘ iz točke 2 navedenega člena ter sprejeti opredelitev uporabe izraza ‚trave ali druga zelnata krma‘. V navedenem okviru pa je treba upoštevati, da potrebujejo države članice določeno mero prožnosti, da bi lahko upoštevale lokalne agronomske razmere.“

8 Člen 8 Uredbe št. 796/2004, naslovljen „Splošna načela v zvezi z enotami rabe“, je v odstavku 1 določal:

„Enota rabe oziroma poljina, ki vsebuje drevesa, šteje za enoto rabe za namene shem pomoči na površino, če se kmetijske dejavnosti iz člena 51 [Uredbe št. 1782/2003] ali, kjer je to primerno, predvidena proizvodnja, lahko izvedejo na podoben način kakor na enotah rabe brez dreves na istem območju.“

9 V naslovu III te uredbe, v katerem so bila obravnavana „[p]reverjanj[a]“, je bil člen 30, naslovljen „Določitev površin“. Odstavek 2 tega člena je določal:

„Skupna površina enote rabe oziroma poljine se lahko upošteva pod pogojem, da je v celoti uporabljena v skladu z običajnimi standardi zadevne države članice ali regije. V drugih primerih se upošteva dejansko uporabljena površina.

Glede regij, v katerih so nekatere značilnosti, zlasti žive meje, jarki in zidovi, tradicionalno del dobre kmetijske prakse pri posevkih ali glede rabe, se lahko države članice odločijo, da se taka površina šteje za del površine, ki je polno v rabi, pod pogojem, da ne preseže skupne širine, ki jo določijo države članice. Ta širina mora ustrezati tradicionalni širini v zadevni regiji in ne sme biti večja od 2 metrov.

[…]“

### *Uredba (ES) št. 1290/2005*

10 Pod naslovom IV – „Potrditev obračunov in nadzor Komisije“ – Uredbe Sveta (ES) št. 1290/2005 z dne 21. junija 2005 o financiranju skupne kmetijske politike (UL 2005, L 209, str. 1), je bil člen 31 te uredbe, naslovljen „Potrditev skladnosti“. Odstavek 3 tega člena je določal:

„Pred vsako odločitvijo o zavrnitvi financiranja se ugotovitve preverjanj, ki jih izvede Komisija, in odgovori zadevne države članice pisno sporočijo obema stranema, te pa nato na podlagi teh sporočil skušata skleniti dogovor o ukrepih, ki jih je treba sprejeti.

Če dogovor ni sklenjen, lahko država članica v roku štirih mesecev zahteva pričetek postopka za uskladitev medsebojnih stališč. Poročilo o izidu postopka se pošlje Komisiji, ki ga preuči pred odločitvijo o morebitni zavrnitvi financiranja.“

### *Uredba (ES) št. 885/2006*

11 V Uredbi Komisije (ES) št. 885/2006 z dne 21. junija 2006 o določitvi podrobnih pravil za uporabo Uredbe Sveta (ES) št. 1290/2005 glede akreditacije plačilnih agencij in drugih organov ter potrditve obračunov EKJS in EKSRP (UL 2006, L 171, str. 90, in popravek v UL 2007, L 291, str. 30) je bil člen 11, naslovljen „Potrditev skladnosti“. V odstavkih od 1 do 3 tega člena je bilo določeno:

„1. Kadar Komisija pri poizvedbi oceni, da izdatek ni bil izveden v skladu s predpisi Skupnosti, zadevni državi članici sporoči svoje ugotovitve in navede korektivne ukrepe, potrebne za zagotovitev prihodnje skladnosti z navedenimi predpisi.

Sporočilo se sklicuje na ta člen. Država članica odgovori v dveh mesecih po prejemu sporočila in Komisija lahko temu primerno spremeni svoje stališče. V upravičenih primerih se lahko Komisija strinja, da se rok za odgovor podaljša.

Po izteku roka za odgovor, Komisija skliče dvostranski sestanek in obe stranki si prizadevata za dogovor o ukrepih, ki naj se sprejmejo, ter o ocenjevanju teže kršitve in finančne škode, povzročene proračunu Skupnosti.

2. V dveh mesecih od datuma prejetja zapisnika dvostranskega sestanka iz tretjega pododstavka odstavka 1 država članica Komisiji sporoči vse informacije, ki so bile zahtevane med tem sestankom ali kakršne koli druge informacije, za katere meni, da so uporabne za trenutno preverjanje.

V utemeljenih primerih lahko Komisija na obrazloženo zahtevo države članice odobri podaljšanje roka iz prvega pododstavka. Zahteva se naslovi na Komisijo pred iztekom navedenega roka.

Po izteku obdobja iz prvega pododstavka Komisija državam članicam uradno sporoči svoje ugotovitve na podlagi informacij, ki jih je prejela v okviru postopka za potrditev skladnosti. Sporočilo oceni izdatke, za katere Komisija predvidi izključitev iz financiranja Skupnosti v skladu s členom 31 Uredbe [št. 1290/2005] in se sklicuje na člen 16(1) te uredbe.

3. Država članica obvesti Komisijo o korektivnih ukrepih, ki jih je sprejela za zagotovitev skladnosti s predpisi Skupnosti, in o datumu začetka veljavnosti njihovega izvajanja.

Potem ko Komisija prouči vsako poročilo spravnega organa v skladu s poglavjem 3 te uredbe, po potrebi sprejme enega ali več sklepov v skladu s členom 31 Uredbe [št. 1290/2005], da se iz financiranja Skupnosti izločijo izdatki, ki so nastali zaradi ugotovljene neskladnosti s predpisi Skupnosti, dokler država članica ne začne učinkovito izvajati korektivnih ukrepov.

Pri oceni izdatkov, ki se izločijo iz financiranja Skupnosti, lahko Komisija upošteva vsako informacijo, ki jo sporoči država članica po izteku obdobja iz odstavka 2, če je to potrebno za boljšo oceno finančne škode, povzročene proračunu Skupnosti, če je zamuda pri sporočanju upravičena zaradi izrednih okoliščin.“

12 Člen 16 te uredbe, uvrščen pod naslov „Spravni postopek“, je v odstavku 1 določal:

„Država članica lahko zadevo predloži spravnemu organu v tridesetih delovnih dneh po prejemu uradnega sporočila Komisije iz tretjega pododstavka člena 11(2) tako, da pošlje obrazložen zahtevek za spravo sekretariatu spravnega organa.

Postopek in naslov sekretariata državam članicam uradno sporoči Odbor za kmetijska sklada.“

### *Uredba (EU) št. 1307/2013*

13 Člen 4(1)(h) Uredbe (EU) št. 1307/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o pravilih za neposredna plačila kmetom na podlagi shem podpore v okviru skupne kmetijske politike ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 637/2008 in Uredbe Sveta (ES) št. 73/2009 (UL 2013, L 347 str. 608) določa to opredelitev:

„‚trajno travinje in trajni pašniki‘ (v nadaljnjem besedilu s skupnim izrazom ‚trajno travinje‘) pomeni zemljišče, ki se uporablja za gojenje trave ali drugih zelenih krmnih rastlin naravno (samozasejane) ali s setvijo (posejane) in ki najmanj pet let ni bilo vključeno v kolobarjenje kmetijskega gospodarstva; vključuje lahko tudi druge vrste, kot so grmičevje in/ali drevesa, ki se lahko uporabljajo za pašo pod pogojem, da so trave in druge zelene krmne rastline prevladujoče, ter, kadar se tako odločijo države članice, zemljišča, ki se lahko uporabljajo za pašo in so del uveljavljenih lokalnih praks, pri katerih trave in druge zelene krmne rastline tradicionalno ne prevladujejo na površinah za pašo“.

## Dejansko stanje

14 Splošno sodišče je dejansko stanje spora predstavilo v točkah od 1 do 11 izpodbijane sodbe, za potrebe tega postopka pa ga je mogoče povzeti, kot sledi.

15 Evropska komisija je septembra 2008 ter februarja 2009 izvedla preiskavi glede odhodkov, ki jih je imela Helenska republika leta 2008 iz naslova pomoči na površino in ukrepov za razvoj podeželja v okviru Jamstvenega oddelka Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS) ter Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP).

16 Komisija je v dopisu z dne 21. novembra 2008 opozorila, da so pregledi na kraju samem, opravljeni med zadevnima preiskavama, pokazali, da v zvezi z nekaterimi površinami, ki so bile upravičene do pomoči, niso bila spoštovana merila za upravičenost iz člena 44(2) Uredbe št. 1782/2003 in člena 2 Uredbe št. 796/2004. Komisija je v utemeljitev te ugotovitve navedla številne primere, ki so navedeni v točki 40 izpodbijane sodbe.

17 Po tem, ko je Komisija sporočila svoja stališča in je Helenska republika nanje odgovorila, je 8. aprila 2010 potekal dvostranski sestanek. Komisija je 2. junija 2010 Helenski republiki poslala svoje končne ugotovitve, na katere je zadnjenavedena odgovorila 2. avgusta 2010.

18 Komisija je z dopisom z dne 31. maja 2013 Helensko republiko obvestila, da vztraja pri stališču v zvezi z neto zneskom nameravanih popravkov in njihovo obrazložitvijo.

19 Helenska republika se je 11. julija 2013 obrnila na spravni organ. Ta je svoje mnenje izdal 31. januarja 2014, preden je Komisija 26. marca 2014 sprejela končno stališče. V tem stališču je ugotovila, prvič, pomanjkljivosti v delovanju sistema za identifikacijo kmetijskih zemljišč in geografskega informacijskega sistema (v nadaljevanju: LPIS-GIS), kar je vplivalo na navzkrižna preverjanja in upravne preglede, drugič, pomanjkljivosti pregledov na kraju samem ter, tretjič, napake pri izračunih plačil in sankcij. Komisija je poleg tega poudarila, da se njene ugotovitve ponavljajo. Končni neto znesek popravka, katerega plačilo je bilo naloženo Helenski republiki, je bil 86.007.771,11 EUR.

20 Komisija je zato 19. decembra 2014 sprejela sporni sklep, s katerim je nekatere odhodke Helenske republike iz naslova Jamstvenega oddelka EKUJS ter Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in EKSRP izključila iz financiranja Evropske unije.

21 Komisija je v spornem sklepu uporabila pavšalne popravke za leto zahtevka 2008, prvič, na področju pomoči na površino v skupnem znesku 61.012.096,85 EUR, od katerega je odbila znesek 2.135.439,32 EUR. Ta popravek upošteva zlasti stopnjo pavšalnega popravka v višini 10 % za kmete, ki so prijavili le pašnike, torej 32.542.837,74 EUR. Drugič, Komisija je naložila popravke za leto zahtevka 2008 na področju razvoja podeželja v znesku 5.007.867,36 EUR v proračunskem letu 2009 in v znesku 5.496.524,54 EUR v proračunskem letu 2010 oziroma v skupnem znesku 10.504.391,90 EUR, od katerega je odbila znesek 2.588.231,20 EUR, ki ustreza seštevku 2.318.055,75 EUR za proračunsko leto 2009 in 270.175,45 EUR za proračunsko leto 2010. Iz tega izhaja, da sta bila finančna vpliva, ki sta prizadela Helensko republiko na podlagi spornega sklepa iz naslova pavšalnih popravkov na področju pomoči na površino in pomoči za razvoj podeželja, 58.876.657,53 EUR in 7.916.160,70 EUR.

22 Komisija je v zbirnem poročilu, ki je bilo priloženo spornemu sklepu, navedenemu v točki 41 izpodbijane sodbe, naložitev pavšalnih popravkov utemeljila z naslednjimi razlogi:

– Glede LPIS-GIS: službe Komisije so menile, da ta ni bil v skladu z zahtevami iz člena 20 Uredbe št. 1782/2003. Zlasti:

  – Ugotovljene so bile napake v zvezi z mejami referenčnih enot rabe in njihove največje upravičene površine, saj so bili ti podatki po večini nenatančni. Zlasti so bile te napake ugotovljene v zvezi s površinami, ki se uporabljajo kot pašniki, ki jih – kot izhaja iz preverjanj – ni vedno mogoče šteti za upravičene do pomoči na podlagi člena 2, prvi odstavek, točki 2 in 2a, Uredbe št. 796/2004. Zato kmetje niso bili pravilno obveščeni o upravičenosti enot rabe, ki so jih želeli prijaviti. Poleg tega navzkrižno preverjanje, namenjeno preprečitvi, da bi bila ista pomoč neupravičeno dodeljena večkrat v zvezi z isto enoto rabe, ni bilo prepričljivo, razen v primeru izvedbe pregledov na kraju samem, s katerimi je bila ugotovljena nepravilna določitev kraja enot rabe in njihova upravičenost.

  – Od leta 2009 je bil nov podatek v LPIS-GIS uporabljen za prijave in navzkrižno preverjanje. Vendar pa rezultatov navzkrižnega preverjanja ni bilo mogoče uporabiti za oceno tveganja za sklad za leto 2008. Tega leta so namreč kmetje prijavili svoje enote rabe na podlagi starih LPIS-GIS. Vendar pa bi bil, če bi sistem leta 2008 pravilno deloval, del teh enot rabe zavrnjen kot neupravičen, pri čemer se velik del nanaša na trajne pašnike, za katere so grški organi šteli, da so upravičeni, in za katere je Komisija že v prejšnji izmenjavi dopisov navedla, da niso upravičeni, ker niso spoštovane upoštevne zakonske določbe.

– Pregledi na kraju samem za leto zahtevka 2008 niso ustrezali zahtevam iz členov 23 in 30 Uredbe št. 796/2004. Natančneje:

  – Glede pašnikov: neobstoj izmer pašnikov se je štel za posebej zaskrbljujoč. V več primerih so bile upravičene površine pokrite z olesenelimi rastlinami in druge enote rabe so bile delno pokrite z zelnato krmo, tako da niso izpolnjevale meril „trajnih pašnikov“ iz člena 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004. Prijavljene površine so bile pogosto na oddaljenih območjih, brez vidnih mej in so bile težko dostopne. Ugotovljeno je bilo, da naj inšpektorji ne bi izmerili površin v skladu z zahtevami iz člena 30 Uredbe št. 796/2004. Medtem ko je Helenska republika večkrat navedla, da so se sporne površine vedno uporabljale kot pašniki, ne da bi Komisija izpodbijala njihovo upravičenost, so bile te površine poleg tega neupravičene na podlagi pravil, ki so veljala pred letom 2006, in generalni direktorat (GD) za kmetijstvo naj bi prav tako kritiziral njihovo upravičenost (preiskava AP/2001/06).

  – Glede pregledov na kraju samem z daljinskim zaznavanjem: uporabljeni postopek ni bil v skladu z zahtevami. Posledično so bile pomoči izplačane v korist neupravičenih enot rabe v skladu s členom 44(2) Uredbe št. 1782/2003 in členom 2 Uredbe št. 796/2004.

  – Glede običajnih pregledov na kraju samem: „ponovna izmera“ je pokazala razlike, vendar pa v izvajanju tovrstnih pregledov niso bile ugotovljene sistemske napake, razen v zvezi s pašniki. Helenska republika leta 2008 za uvedbo novega LPIS-GIS v navedeni sistem ni vnesla podatkov enot rabe, v zvezi s katerimi se opravljajo običajni pregledi na kraju samem. Posledično ni bilo nobene grafične predstavitve, ki bi omogočala ugotovitev večkratnih prijav.

  – Ugotovljene pomanjkljivosti so pomenile trajne napake v delovanju ključnih pregledov in sekundarnih pregledov ter so ustvarjale tveganje za sklad v zvezi s pomočmi na površino. Poleg tega so se te ugotovitve ponavljale.

  – Ugotovljene pomanjkljivosti so se prenašale na dodatne pomoči, „vezane“ na površino.

23 Komisija je ob upoštevanju ugotovitev v zvezi s pomanjkljivostmi v LPIS-GIS in pri pregledih na kraju samem uporabila popravke, razdeljene glede na naslednjo razvrstitev:

– Kmetom, ki so prijavili le pašnike, je bil naložen pavšalni popravek v višini 10 % zaradi težavnega položaja v LPIS in pri pregledih na kraju samem, ki so pokazatelji številnih napak in tako pomembnih nepravilnosti. Čeprav bi bil po mnenju Komisije upravičen popravek v višini 25 %, pa se uporaba pavšalnega popravka v višini 10 % zdi bolj primerna ob upoštevanju „učinka rezerve“.

– Za kmete, ki niso prijavili pašnikov, je bil naložen pavšalni popravek v višini 2 % ob upoštevanju „učinka rezerve“, izboljšanja običajnih pregledov na kraju samem in dejstva, da je bila v tej kategoriji kmetov stopnja ugotovljenih nepravilnosti nižja in da običajni pregledi na kraju samem predstavljajo dobršen del pregledov.

– Za dodatne pomoči, vezane na površino, je bil naložen pavšalni popravek v višini 5 % zaradi njihovega negativnega vpliva zaradi poznega začetka izvajanja pregledov na kraju samem in zaradi neobstoja „učinka rezerve“.

– Za vse ukrepe za razvoj podeželja, ki so temeljili na površini, je bil naložen pavšalni popravek v višini 5 %.

**Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba**

24 Helenska republika je 2. marca 2015 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložila tožbo, s katero je Splošnemu sodišču predlagala razglasitev ničnosti spornega sklepa, pri čemer je navedla tri razloge.

25 Prvi tožbeni razlog – v zvezi s pavšalnim finančnim popravkom v višini 10 % za kmete, ki so prijavili le pašnike, v znesku 32.542.837,74 EUR – se je nanašal na napačno razlago in uporabo člena 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004, nezadostno obrazložitev ter kršitev načela sorazmernosti in kršitev omejitev diskrecijske pravice Komisije. Drugi tožbeni razlog – v zvezi s pavšalnim finančnim popravkom v višini 5 % za dodatne vezane pomoči – se je nanašal na napačno ugotovljeno dejansko stanje, nezadostno obrazložitev in kršitev načela sorazmernosti. Tretji tožbeni razlog – v zvezi s finančnim popravkom v višini 5 % za pomoči iz drugega stebra skupne kmetijske politike (SKP), namenjenem razvoju podeželja – se je nanašal na pomanjkljivo obrazložitev, napačno ugotovljeno dejansko stanje in kršitev načela sorazmernosti.

26 Splošno sodišče je v izpodbijani sodbi zavrnilo prvi in drugi tožbeni razlog, tretjemu pa je ugodilo. V točki 1 izreka izpodbijane sodbe je zato sporni sklep razglasilo za ničen „v delu, [v katerem] se nanaša na znesek popravka 5.007.867,36 EUR, znesek odbitka 2.318.055,75 EUR in znesek finančnega vpliva 2.689.811,61 EUR, v zvezi z odhodki Helenske republike v sektorju razvoja podeželja EKSRP os 2 (2007–2013, ukrepi v zvezi s površino) za davčno leto 2009 zaradi pomanjkljivosti v zvezi s sistemom za identifikacijo kmetijskih zemljišč (LPIS) in pregledi na kraju samem (drugi steber, leto zahtevka 2008)“, v preostalem pa je tožbo v točki 2 izreka zavrnilo.

**Predlogi strank pred Sodiščem**

27 Helenska republika s pritožbo Sodišču predlaga, naj:

– izpodbijano sodbo razveljavi;

– sporni sklep razglasi za ničen in

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

28 Komisija Sodišču predlaga, naj:

– pritožbo delno zavrže kot nedopustno in delno zavrne kot neutemeljeno ter

– Helenski republiki naloži plačilo stroškov.

29 Kraljevina Španija, intervenientka v podporo Helenske republike, Sodišču predlaga, naj:

– izpodbijano sodbo razveljavi in

– Komisiji naloži plačilo stroškov.

**Pritožba**

30 Helenska republika v podporo svoje pritožbe navaja šest razlogov. Prvi trije pritožbeni razlogi se nanašajo na presojo Splošnega sodišča v zvezi s finančnim popravkom v višini 10 % za pomoči na površino za kmete, ki so prijavili le pašnike. S četrtim in petim pritožbenim razlogom izpodbija

presojo Splošnega sodišča v zvezi s finančnim popravkom v višini 5 % za dodatne pomoči na površino. Šesti pritožbeni razlog se nanaša na presojo Splošnega sodišča v zvezi s finančnim popravkom v višini 5 % za pomoči iz drugega stebra SKP, namenjenega razvoju podeželja.

### *Prvi pritožbeni razlog*

*Trditve strank*

31 Prvi pritožbeni razlog ima tri dele.

32 Helenska republika s prvim delom prvega pritožbenega razloga v bistvu trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 24 do 67 izpodbijane sodbe napačno razlagalo in uporabilo člen 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004, ki določa opredelitev „trajnega pašnika“. Natančneje, Splošnemu sodišču očita, da je v točkah od 34 do 36 izpodbijane sodbe ta pojem razlagalo preozko, ker je kot merilo izbralo le vrsto vegetacije na zadevni površini. Helenska republika, ki jo podpira Kraljevina Španija, pa nasprotno zagovarja široko razlago tega pojma, ki bi odražala namen zakonodajalca Unije in ki bi zajemala tako imenovane „sredozemske“ pašnike, torej površine, pokrite z olesenelo ali gozdnato vegetacijo, ki so primerne za pašo in na katerih običajno ne prevladujejo trave in druga zelnata krma.

33 Helenska republika meni, da je ta razlaga dopustna na podlagi besedila člena 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004 ter sobesedila in ciljev, ki se uresničujejo s to uredbo. Tako poudarja, da je tako široko pojmovanje pojma „trajni pašnik“ razvidno tako iz člena 4(1)(h) Uredbe št. 1307/2013 kot iz vodnika, ki naj bi državam članicam dal smernice o najboljših načinih spoštovanja veljavnih zakonskih predpisov v zvezi s SKP, ki ga je objavilo Skupno raziskovalno središče Komisije (*Joint Research Centre*, JRC) 2. aprila 2008, ter iz akcijskega načrta, ki so ga grški organi in Komisija pripravili oktobra 2012 (v nadaljevanju: akcijski načrt iz leta 2012).

34 Kraljevina Španija v utemeljitev te trditve v bistvu trdi, da Splošno sodišče ni upoštevalo celotnega sobesedila in ciljev, ki se uresničujejo z Uredbo št. 1782/2003, med katerimi je tudi ohranitev nekaterih plačil, povezanih s proizvodnjo. Natančneje, člen 132 Uredbe št. 1782/2003, ki obravnava ekstenzifikacijsko premijo, naj bi se nanašal na pašnike, ne da bilo v njem pojasnjeno, da morajo biti ti pokriti izključno z zelnato vegetacijo.

35 Komisija odgovarja, da je Splošno sodišče pravilno razlagalo in uporabilo pojem „trajni pašniki“ iz člena 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004. Iz te opredelitve naj bi izhajalo, da je merilo o vrsti vegetacije, ki pokriva zadevno kmetijsko površino, odločilno. Poleg tega naj za razlago veljavnega prava v času nastanka dejstev v obravnavani zadevi in za presojo finančnega popravka, ki ga je določila Komisija, smernice, navedene v točki 33 te sodbe, akcijski načrt iz leta 2012 in Uredba št. 1307/2013, ki se uporablja od 1. januarja 2015 in v kateri je podana razširjena opredelitev pojma „trajni pašnik“, ne bi bili upoštevni.

36 Helenska republika z drugim delom prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču v bistvu očita, da je v točki 66 izpodbijane sodbe ugotovilo, da so sporne površine ne glede na razlago pojma „trajni pašnik“ še vedno neupravičene zaradi napak, ugotovljenih v zvezi z uporabo pravil glede pašnikov in v zvezi z delovanjem sistema LPIS-GIS za preverjanje.

37 Helenska republika namreč meni, da Splošno sodišče na podlagi „učinka rezerve“ ne bi smelo sklepati na natančno določene napake, ugotovljene v zvezi z delovanjem sistema LPIS-GIS za nekatera zemljišča, navedena v točki 40 izpodbijane sodbe, in da so bile vse površine, ki so bile v letu 2008 prijavljene kot pašniki in na katere se nanaša finančni popravek, vsekakor neupravičene, in sicer bodisi na podlagi ozke opredelitve iz člena 2 Uredbe št. 796/2004 bodisi na podlagi širših opredelitev iz akcijskega načrta iz leta 2012 ali iz člena 4(1)(h) Uredbe št. 1307/2013.

38 Komisija trdi, da bi bilo treba te trditve zavrniti.

39 Helenska republika v okviru tretjega dela prvega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču očita pomanjkljivo obrazložitev, ker naj bi v točkah od 20 do 22 izpodbijane sodbe svojo presojo podalo na podlagi sodne prakse o porazdelitvi dokaznega bremena v okviru postopka potrditve skladnosti. Ta sodna praksa pa naj ne bi bila upoštevna za razlago pojma „trajni pašnik“ v smislu člena 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004.

40 Komisija predlaga, naj se te trditve zavrnejo.

*Presoja Sodišča*

41 Najprej je treba poudariti, da Komisija – ne da bi formalno podala ugovor nedopustnosti – dvomi o dopustnosti pritožbe v delu, v katerem naj bi Helenska republika zgolj ponovila svoje trditve, podane na prvi stopnji.

42 Vendar je treba to trditev Komisije zavrniti.

43 V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba sicer v pritožbi jasno navesti izpodbijane elemente sodbe, katere razveljavitev se predlaga, ter pravne trditve, ki ta predlog posebej utemeljujejo (sodba z dne 4. julija 2000, Bergaderm in Goupil/Komisija, C-352/98 P, EU:C:2000:361, točka 34).

44 Vendar se Helenska republika v obravnavanem primeru ne omejuje na ponovitev ali ponovno pisno navedbo razlogov in trditev, ki jih je podala pred Splošnim sodiščem, ampak pred Sodiščem izpodbija to, kako Splošno sodišče razlaga ali uporablja pravo Unije v izpodbijani sodbi.

45 Zato je treba pritožbene razloge Helenske republike vsebinsko obravnavati.

46 Glede prvega dela prvega pritožbenega razloga je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča pri razlagi neke določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi njeno sobesedilo in cilje, ki se uresničujejo z ureditvijo, katere del je.

47 Iz besedila člena 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004 je razvidno, da „trajni pašnik“ pomeni „zemljišče, ki se uporablja za naravno gojenje trave ali druge zelnate krme (samoposajene) ali gojene (posejane) in ki ni vključeno v kolobarjenje kmetijskega gospodarstva pet let ali več“.

48 Iz tega sledi, da čeprav je v tem členu izrecno navedena prisotnost „trave ali druge zelnate krme“ v smislu, da je površina, na kateri se nahajajo izključno zelnate rastline, zagotovo „trajni pašnik“, pa to vseeno ne izključuje prisotnosti drugih vrst vegetacije, kot je olesenela ali grmičasta vegetacija. Zato je besedilo člena 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004 – kot je generalna pravobranilka navedla v točki 56 sklepnih predlogov – še vedno nejasno glede vprašanja, ali je opredelitev „trajnega pašnika“ odvisna od merila vrste vegetacije, ki pokriva zadevno površino, in so zato z njo zajeti le primeri, v katerih so trave ali druga zelnata krma izključno prisotne.

49 Glede sobesedila, v katerega je umeščen člen 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004, je najprej iz uvodne izjave 1 Uredbe št. 239/2005 razvidno, da je bil namen zakonodajalca Unije – glede na potrebo po pojasnitvi pojma „trajni pašnik“ – ta, da se državam članicam zagotovi določena mera prožnosti, da bi lahko upoštevale lokalne agronomske razmere.

50 Dalje, iz besedila člena 8(1) Uredbe št. 796/2004, ki napotuje na člen 51 Uredbe št. 1782/2003, je razvidno, da je dejanska raba kmetijske površine merilo, ki je bolj upoštevno od merila vrste vegetacije na zadevni površini. V skladu s členom 8(1) se za „enoto rabe oziroma poljino, ki vsebuje drevesa“, šteje gozdnato zemljišče, na katerem se lahko izvaja predvidena proizvodnja na podoben način, kakor na enotah rabe brez dreves na istem območju.

51 Poleg tega je treba ugotoviti, da je merilo, ki se nanaša na vrsto vegetacije na zadevni površini, v okviru pregleda površine enote rabe ali poljine prav tako omiljeno s členom 30(2) Uredbe št. 796/2004. V skladu s to določbo lahko države članice štejejo, da lahko skupna površina enote rabe ali poljine zajema površino, poraščeno z živo mejo, če je ta značilnost tradicionalno del dobre kmetijske prakse glede rabe zemljišč.

52 Nazadnje, glede na to, da je opredelitev „trajnega pašnika“ v Uredbi št. 796/2004, katere namen je izvajanje Uredbe št. 1782/2003, je treba ta pojem v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča razlagati v skladu s temeljnim aktom (sodba z dne 26. julija 2017, Češka republika/Komisija, C-696/15 P, EU:C:2017:595, točka 33).

53 Uredba št. 1782/2003 pa opredelitve „trajnega pašnika“ ne pogojuje s prisotnostjo določene vrste vegetacije, saj člen 44(2) te uredbe iz lastnosti „upravičenega hektarja“ izključuje le „trajne nasade“, „gozdove“ in površine, „ki se uporabljajo za nekmetijske dejavnosti“.

54 Zato iz zgoraj navedenega izhaja, da odločilno merilo za opredelitev „trajnega pašnika“, kot je navedla generalna pravobranilka v točki 63 sklepnih predlogov, ni vrsta vegetacije, ki pokriva kmetijsko površino, ampak dejanska raba navedene površine za kmetijsko dejavnost, značilno za „trajni pašnik“. Zato prisotnost olesenelih ali grmičastih rastlin še ne more biti ovira za opredelitev neke površine kot „trajni pašnik“, če prisotnost teh rastlin ne ovira dejanske rabe navedene površine za kmetijsko dejavnost (glej v tem smislu sodbo z dne 9. junija 2016, Planes Bresco, C-333/15 in C-334/15, EU:C:2016:426, točka 35).

55 Taka razlaga je podprta tudi s ciljema, ki jima sledi Uredba št. 1782/2003, in sicer stabilizacija kmetijskega dohodka in varstvo okolja.

56 Na prvem mestu je glede cilja stabilizacije kmetijskega dohodka iz uvodnih izjav 21 in 24 Uredbe št. 1782/2003 razvidno, da je shema enotnega plačila odvisna od ohranjanja dobrih kmetijskih in okoljskih pogojev ter da se želi z njo kmetom zagotoviti primeren življenjski standard. Zato naj bi se shema enotnega plačila uporabljala za vse kmete, ne da bi bil dostop do tega plačila odvisen od vrste vegetacije na zadevnih površinah.

57 Na drugem mestu je v uvodnih izjavah 3 in 4 Uredbe št. 1782/2003 je poudarjen ugoden učinek trajnih pašnikov na okolje, Uredbi št. 1782/2003 pa se z njima pripisuje dvojni cilj, in sicer, prvič, izognitev opuščanju kmetijskih zemljišč in, drugič, preprečitev spreminjanja trajnih obstoječih pašnikov v orna zemljišča. Iz tega sledi, kot je ugotovila generalna pravobranilka v točki 68 sklepnih predlogov, da uresničevanje navedenih ciljev ni v skladu z ozko razlago pojma „trajni pašnik“, kot da se ta nanaša izključno na vrsto vegetacije, ki pokriva kmetijsko površino.

58 Iz vseh zgornjih preudarkov izhaja, da odločilno merilo, ki ga je treba upoštevati za ugotovitev, ali je treba zadevno površino opredeliti kot „trajni pašnik“ v smislu člena 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004, ni vrsta vegetacije, ki pokriva to površino, ampak njena dejanska raba za kmetijsko dejavnost, značilno za „trajne pašnike“.

59 Zato je Splošno sodišče s tem, da je v točkah 35 in 36 izpodbijane sodbe razsodilo, da je upoštevno merilo vrsta vegetacije na zadevni površini, in nato svojo presojo opravilo na podlagi tega merila, pri razlagi in uporabi pojma „trajni pašnik“, kot izhaja iz člena 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004, napačno uporabilo pravo. Iz tega sledi, da je ugotovitev Splošnega sodišča iz točke 65 izpodbijane sodbe, da Helenska republika ni dokazala nepravilnosti presoje Komisije, napačna.

60 Zato je treba ugotoviti, da je stopnja pavšalnega popravka v višini 10 % za kmete, ki so prijavili le pašnike, v zbirnem poročilu upravičena ob upoštevanju vseh napak, navedenih v točkah 16, 21 in 22 te sodbe, s katerimi se v bistvu povzemata točki 40 in 41 izpodbijane sodbe. Komisija je to stopnjo popravka utemeljila, prvič, z napakami v zvezi s sistemom LPIS-GIS, ki so vplivale na dokazno vrednost zadevnih upravnih postopkov in navzkrižnih preverjanj, in drugič, z napakami pri pregledih na kraju samem.

61 Splošno sodišče je v zvezi s tem v okviru presoje prvega tožbenega razloga v točkah od 23 do 106 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je stopnja v višini 10 % za kmete, ki so prijavili le pašnike, vendarle upravičena zaradi drugih ugotovljenih napak.

62 Natančneje, Splošno sodišče je v točkah 66, 88 in 95 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je bila zaradi napak v zvezi s sistemom LPIS-GIS – ne glede na spornost opredelitve „trajnega pašnika“ – utemeljena določitev stopnje pavšalnega popravka v višini 10 % za kmete, ki so prijavili le pašnike. V teh okoliščinah to, da je Splošno sodišče napačno uporabilo pravo, kot je navedeno v točki 59 te sodbe, ne vpliva na izrek izpodbijane sodbe, saj je tega mogoče utemeljiti že z ugotovitvami iz njenih točk 66, 88 in 95.

63 Zato izpodbijane sodbe ni mogoče razveljaviti zaradi napačne uporabe prava, ugotovljene v točki 59 te sodbe.

64 Glede drugega dela prvega pritožbenega razloga zadošča ugotovitev, da je Splošno sodišče v točki 66 izpodbijane sodbe zgolj razsodilo, da bi bile sporne površine – tudi če opredelitev „trajnega pašnika“, kot je bila uporabljena, ni bila v skladu z besedilom člena 2, prvi odstavek, točka 2, Uredbe št. 796/2004 – „ob upoštevanju napak, ugotovljenih v zvezi z uporabo pravil glede pašnikov in v zvezi z delovanjem sistema LPIS-GIS za preverjanje, ki so navedene v točkah 40 in 41 [izpodbijane sodbe]“, vsekakor neupravičene.

65 Splošno sodišče je namreč v točki 40 izpodbijane sodbe naštelo vse primere zemljišč, ki jih je Komisija upoštevala pri utemeljitvi pavšalnega popravka in ki – če bi jih bilo mogoče locirati – ne izpolnjujejo meril za upravičenost iz člena 44(2) Uredbe št. 1782/2003, saj niso bila namenjena izvajanju kmetijskih dejavnosti.

66 Zato je treba drugi del prvega pritožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

67 V zvezi s tretjim delom prvega pritožbenega razloga je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče v točkah od 20 do 22 izpodbijane sodbe najprej zgolj opozorilo na posebnost presoje vsakega od tožbenih razlogov, ki jih je navedla Helenska republika, in – ne da bi na tej stopnji iz tega izpeljalo pravne posledice – splošna načela, ki izhajajo iz ustaljene sodne prakse v zvezi s porazdelitvijo dokaznega bremena v okviru spora v zvezi z evropskimi sredstvi med Komisijo na eni strani in državo članico na drugi.

68 Iz tega izhaja, da je treba tretji del prvega pritožbenega razloga zavreči kot nedopusten.

69 Izpodbijane sodbe zato – tudi če bi bil prvi del pritožbenega razloga utemeljen – ni mogoče razveljaviti.

70 Na podlagi navedenega je treba prvi pritožbeni razlog zavrniti kot delno brezpredmeten, delno nedopusten in delno neutemeljen.

### *Drugi pritožbeni razlog*

*Trditve strank*

71 Helenska republika z drugim pritožbenim razlogom v bistvu trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 68 do 76 izpodbijane sodbe kršilo svojo obveznost obrazložitve, ker ni odgovorilo na vse trditve Helenske republike, ki se nanašajo na pojem „trajni pašnik“ in zlasti na pojem „sredozemski pašnik“.

72 Komisija predlaga, da se ta pritožbeni razlog zavrne.

*Presoja Sodišča*

73 Iz ustaljene sodne prakse izhaja, da obveznosti Splošnega sodišča, da obrazloži svoje odločbe, ni mogoče razlagati tako, da mora tudi podrobno odgovoriti na vse trditve, ki jih je navedla stranka, zlasti če te niso bile dovolj jasne in natančne ter niso bile ustrezno podprte s podrobnimi dokazi (sodba z dne 11. januarja 2007, Technische Glaswerke Ilmenau/Komisija, C-404/04 P, neobjavljena, EU:C:2007:6, točka 90).

74 V zvezi s tem je treba navesti, prvič, da je Splošno sodišče v točkah od 24 do 65 izpodbijane sodbe podrobno preučilo trditve Helenske republike v zvezi z razlago pojma „trajni pašnik“, zlasti v zvezi s pomembnostjo vrste vegetacije, ki pokriva kmetijske površine.

75 Drugič, pritožnica se je v točkah 15 in 16 tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, omejila na navedbo „posebnih značilnosti vseh sredozemskih pašnikov“, ki „[naj bi bili] okoljsko zelo pomembni“. Ker ta trditev ne izpolnjuje zahteve po jasnosti in natančnosti, Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da nanjo ni posebej odgovorilo.

76 Iz tega sledi, da Splošno sodišče ni kršilo obveznosti obrazložitve. Zato je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

### *Tretji pritožbeni razlog*

*Trditve strank*

77 Tretji pritožbeni razlog je sestavljen iz dveh delov.

78 Helenska republika v prvem delu tega pritožbenega razloga v bistvu trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 88 do 103 izpodbijane sodbe v več pogledih kršilo svojo obveznost obrazložitve. Helenska republika meni, da je Splošno sodišče namreč nezakonito dopolnilo obrazložitev spornega sklepa, ker je menilo, da že same nepravilnosti sistema upravljanja in nadzora zadostujejo za utemeljitev stopnje popravka v višini 10 %, čeprav naj bi bilo iz zbirnega poročila razvidno, da je ta stopnja popravka utemeljena le na neupravičenosti površin, prijavljenih kot „trajni pašniki“. Splošno sodišče naj poleg tega svojega sklepa ne bi ustrezno obrazložilo niti glede povišanja stopnje popravka na 10 % v primerjavi s stopnjo popravka v višini 5 % v preteklem letu niti glede ugotovljenih izboljšav pri pregledih na kraju samem. Nazadnje Helenska republika Splošnemu sodišču očita, da ni dovolj upoštevalo „učinka rezerve“.

79 Helenska republika v drugem delu tega pritožbenega razloga trdi, da je Splošno sodišče v točkah od 88 do 103 izpodbijane sodbe kršilo načelo sorazmernosti, ker je potrdilo znesek popravka v višini 10 % v zvezi s pomočmi za kmete, ki so prijavili le pašnike. Helenska republika meni, da bi bila zlasti ob upoštevanju „učinka rezerve“ utemeljena stopnja popravka v višini 5 %.

80 Komisija navaja, da je treba ta pritožbeni razlog v celoti zavrniti kot neutemeljen.

*Presoja Sodišča*

81 V zvezi s tretjim pritožbenim razlogom je treba najprej poudariti, da stopnja popravka v višini 10 %, ki jo je določila Komisija, v nasprotju s trditvami Helenske republike ne temelji le na neupravičenosti zadevnih površin, ampak na vseh pomanjkljivosti sistema nadzora, kot je Komisija navedla v zbirnem poročilu ter kot je Splošno sodišče navedlo v točkah 10 in od 89 do 94 izpodbijane sodbe.

82 Splošno sodišče je tako – ne da bi storilo napako – v točki 95 izpodbijane sodbe lahko ugotovilo, da so pomanjkljivosti sistema nadzora, skupaj z vsemi drugimi ugotovljenimi pomanjkljivostmi, tiste, zaradi katerih je bilo izvajanje sistema nadzora izrazito nezadostno razvito, zaradi česar je bila stopnja napak visoka.

83 Iz tega sledi, da je treba trditev Helenske republike, da je iz zbirnega poročila razvidno, da je stopnja pavšalnega popravka v višini 10 % utemeljena le na neupravičenosti površin, prijavljenih kot „trajni pašniki“, zavrniti.

84 Dalje, v zvezi s trditvama o neupoštevanju izboljšave, ugotovljene glede pregledov na kraju samem, ter o stopnji finančnega popravka v višini 5 % za leto zahtevka 2007 je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče – v nasprotju s trditvami Helenske republike – v točkah od 98 do 101 izpodbijane sodbe presodilo o pomembnosti teh elementov.

85 Splošno sodišče je v zvezi s tem v točki 99 izpodbijane sodbe ugotovilo, da – čeprav je bilo v zbirnem poročilu sicer ugotovljeno količinsko izboljšanje pregledov na kraju samem za leto 2008 – pa drži tudi, da je iz tega poročila prav tako razvidno, da ti pregledi na kraju samem kakovostno niso bili izboljšani. Na podlagi te ugotovitve in ugotovitve, da Helenska republika še vedno ni utemeljila svoje trditve o kakovostnem izboljšanju pregledov na kraju samem, je lahko Splošno sodišče v točki 100 izpodbijane sodbe zadnjenavedeno trditev upravičeno zavrnilo, ne da bi pri tem kršilo obveznost obrazložitve.

86 Taka trditev torej temelji na napačnem razumevanju izpodbijane sodbe in zato ni utemeljena.

87 Nazadnje, v zvezi s trditvijo, da Splošno sodišče ni upoštevalo „učinka rezerve“, je treba ugotoviti, da je Splošno sodišče v točkah 95, 102 in 103 izpodbijane sodbe ta učinek upoštevalo.

88 Natančneje, Splošno sodišče je po tem, ko je v točkah od 85 do 94 izpodbijane sodbe obravnavalo zelo pomanjkljivo izvajanje sistema nadzora, v točki 95 izpodbijane sodbe razsodilo, da so vse pomanjkljivosti sistema nadzora pomenile njegovo tako zelo pomanjkljivo izvajanje, da je bila torej utemeljena uporaba stopnje pavšalnega popravka v višini 25 %. Skratka, iz te točke 95 izpodbijane sodbe izhaja, da je Komisija pri uporabi pavšalnega popravka v višini 10 % – ne da bi storila napako – upoštevala manjše tveganje za izgube za sklade, ki izhajajo iz „učinka rezerve“, v skladu s katerim se samo del prijavljenih površin upošteva za aktiviranje pravic do plačila.

89 Taka trditev torej temelji na napačni razlagi izpodbijane sodbe in zato ni utemeljena.

90 Iz tega izhaja, da je treba prvi del tretjega pritožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

91 Drugi del tretjega pritožbenega razloga se nanaša to, da je Splošno sodišče kršilo načelo sorazmernosti, ker stopnja pavšalnega popravka ob upoštevanju pomanjkljivosti sistema nadzora ne bi smela biti 10 %, ampak 5 %.

92 V zvezi s tem je treba poudariti, da je Splošno sodišče v podrobni analizi v točkah od 85 do 94 izpodbijane sodbe ugotovilo, da so pomanjkljivosti sistema nadzora, skupaj z vsemi drugimi ugotovljenimi pomanjkljivostmi, pomenile tako zelo pomanjkljivo izvajanje sistema nadzora, zaradi katerega je prišlo do velikega števila napak, ki kažejo na splošne napake, da so zaradi njih skladu verjetno nastale zelo velike izgube.

93 Splošno sodišče je v točki 82 izpodbijane sodbe poudarilo – pri čemer Helenska republika v tej pritožbi v zvezi s tem ni izrazila očitkov – da je iz dokumenta Komisije št. VI/5330/97 z dne 23. decembra 1997, ki določa smernice za finančne popravke, razvidno, da je zaradi takega zelo pomanjkljivega izvajanja sistema nadzora uporaba popravka v višini 25 % odhodkov utemeljena le, če obstaja tveganje posebno velikih izgub za sklad.

94 Zato Splošno sodišče s tem, da je v točki 96 izpodbijane sodbe ugotovilo, da je Komisija lahko, ne da bi storila napako, uporabila pavšalni popravek v višini 10 %, ni kršilo načela sorazmernosti.

95 Iz tega izhaja, da je treba drugi del tretjega pritožbenega razloga zavrniti kot neutemeljen.

96 Iz navedenega izhaja, da je treba tretji pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

### *Četrti pritožbeni razlog*

#### *Trditve strank*

97 Četrti pritožbeni razlog se v bistvu nanaša na napačno uporabo prava, ki naj bi jo storilo Splošno sodišče v točkah od 110 do 120 izpodbijane sodbe pri razlagi in uporabi člena 31 Uredbe št. 1290/2005 v povezavi s členom 11 Uredbe št. 885/2006, in na nezadostno obrazložitev. Natančneje, Helenska republika trdi, da gre za kršitev njenih procesnih jamstev, ker je Komisija ni povabila, da bi na dvostranskem sestanku razpravljala o ugotovitvah zadnjenavedene glede zamud pri izvedbi pregledov na kraju samem v zvezi z dodatnimi pomočmi na površino.

98 Komisija odgovarja, da je treba ta pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

#### *Presoja Sodišča*

99 Najprej je treba ugotoviti, da je v okviru postopka potrditve skladnosti iz člena 31(3) Uredbe št. 1290/2005 razvidno, da se ugotovitve preverjanj, ki jih izvede Komisija, in odgovori zadevne države članice pred vsako odločitvijo o zavrnitvi financiranja pisno sporočijo obema strankama, ti pa nato na njihovi podlagi skušata skleniti dogovor o ukrepih, ki naj se sprejmejo.

100 Poleg tega se s členom 11 Uredbe št. 885/2006 ta postopek uresničuje z določitvijo njegovih podrobnih pravil. Kot je razvidno iz člena 11(1), prvi pododstavek, te uredbe, Komisija, če pri poizvedbi oceni, da izdatek ni bil izveden v skladu s pravom Unije, zadevni državi članici sporoči svoje ugotovitve in navede korektivne ukrepe, ki naj se sprejmejo. Člen 11(1), drugi pododstavek, navedene uredbe določa, da mora država članica na sporočilo Komisije odgovoriti v roku dveh mesecev po njegovem prejemu, Komisija pa lahko temu primerno spremeni svoje stališče. Člen 11(1), tretji pododstavek, te uredbe nazadnje določa, da Komisija po izteku roka za odgovor skliče dvostranski sestanek in si obe stranki prizadevata za dogovor o ukrepih, ki naj se sprejmejo, ter o ocenjevanju teže kršitve in finančne škode, povzročene proračunu Unije.

101 Tako iz člena 11(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 885/2006 jasno izhaja, da lahko Komisija spremeni svoje stališče glede na odgovor zadevne države članice, iz člena 11(1), tretji pododstavek, te uredbe pa, da Komisiji pri sklicu dvostranskega sestanka ni treba natančno pojasniti vseh vidikov ugotovitev, ki bodo predmet razprave na tem sestanku.

102 Nasprotno, kot je generalna pravobranilka navedla v točki 112 sklepnih predlogov, namen dvostranskega sestanka ni toliko informirati to državo članico o obsegu ugotovitev Komisije, kot je omogočiti, da se na podlagi predhodne izmenjave informacij sklene dogovor o korektivnih ukrepih, ki naj se sprejmejo, določen s členom 31(3) Uredbe št. 1290/2005.

103 Iz tega sledi, da je treba trditev Helenske republike o domnevni kršitvi njenih procesnih jamstev, ki se nanaša na člen 11 Uredbe št. 885/2006, ker naj je Komisija ne bi povabila, da na dvostranskem sestanku razpravlja o zamudah pri izvedbi pregledov na kraju samem v zvezi z dodatnimi pomočmi na površino, zavrniti.

104 Nazadnje, kar zadeva trditev Helenske republike o nezadostni in protislovni obrazložitvi izpodbijane sodbe, zadošča poudariti, da je Splošno sodišče – po tem, ko je v točkah od 113 do 116 izpodbijane sodbe opozorilo na pomembnost prvega pisnega sporočila v smislu člena 11 Uredbe št. 885/2006 – po jasni in podrobni analizi v točkah od 118 do 120 te sodbe menilo, da je bil problem zamud pri izvedbi pregledov na kraju samem v zvezi z dodatnimi pomočmi na površino v sporočilu o rezultatih preiskave pravno zadostno opredeljen.

105 Na podlagi navedenega je treba četrti pritožbeni razlog zavrniti.

### *Peti pritožbeni razlog*

#### *Trditve strank*

106 Helenska republika v okviru petega pritožbenega razloga Splošnemu sodišču v bistvu očita, da je v točkah od 126 do 128 ter 132 in 133 izpodbijane sodbe dopolnilo obrazložitev spornega sklepa, da bi utemeljilo stopnjo popravka v višini 5 % za dodatne pomoči na površino. Natančneje, trdi, da je Splošno sodišče dopolnilo obrazložitev spornega sklepa, da bi utemeljilo razliko med stopnjo popravka za dodatne pomoči na površino v višini 5 % in stopnjo popravka za pomoči na površine, ki niso pašniki, v višini 2 %.

107 Komisija meni, da je treba ta pritožbeni razlog na podlagi člena 168(1)(d) Poslovnika Sodišča zavreči kot nedopusten, ker je podan preveč strnjeno in nejasno. Podredno Komisija meni, da je izpodbijana sodba ustrezno obrazložena. Iz tega naj bi sledilo, da je treba ta pritožbeni razlog zavrniti.

#### *Presoja Sodišča*

108 V zvezi z ugovorom nedopustnosti Komisije, ki temelji na nejasnosti in kratkosti petega pritožbenega razloga, zaradi česar naj Komisija nanj ne bi mogla odgovoriti, je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča iz člena 256(1), drugi pododstavek, PDEU, člena 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije in člena 168(1)(d) Poslovnika Sodišča izhaja, da je treba v pritožbi natančno navesti izpodbijane elemente sodbe, katere razveljavitev se predlaga, ter pravne trditve, ki ta predlog posebej utemeljujejo. V zvezi s tem je v členu 169(2) Poslovnika Sodišča pojasnjeno, da se v okviru navajanih razlogov in pravnih trditev natančno opredelijo izpodbijani deli obrazložitve odločbe Splošnega sodišča (glej v tem smislu sodbo z dne 4. septembra 2014, Španija/Komisija, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, točki 42 in 43 ter navedena sodna praksa).

109 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da je Helenska republika v točki 79 pritožbe opredelila natančno določene točke izpodbijane sodbe, ki jih izpodbija v okviru petega pritožbenega razloga, in podala dovolj konkretne trditve, da lahko Sodišče ta pritožbeni razlog preizkusi. Zato je peti pritožbeni razlog Helenske republike dopusten.

110 Vendar, kar zadeva vsebinsko presojo, Splošno sodišče v točkah od 126 do 128 ter 132 in 133 izpodbijane sodbe v nasprotju s trditvami Helenske republike obrazložitve spornega sklepa ni dopolnilo, da bi utemeljilo razliko med stopnjo pavšalnega popravka v višini 5 % za dodatne pomoči na površino in stopnjo popravka v višini 2 % za pomoči na površine, ki niso pašniki.

111 Prvič, iz preudarkov, ki jih je Splošno sodišče navedlo v točkah od 123 do 131 izpodbijane sodbe, je namreč razvidno, da je Komisija stopnjo v višini 5 % utemeljila v svojem zbirnem poročilu v zvezi s pomanjkljivostmi sistema nadzora, ki se nanašajo na ključne preglede. Drugič, iz točke 136 izpodbijane sodbe izhaja, da je stopnja v višini 2 % za pomoči na površine, ki niso pašniki, utemeljena z „učinkom rezerv“. Vendar, kot je generalna pravobranilka navedla v točkah 79 in 118 sklepnih predlogov, ta „učinek rezerve“ ni upošteven za dodatne pomoči na površino, saj so te pomoči vezane na proizvodnjo, ne da bi se zanje uporabljale pravice do plačila. Nazadnje je treba glede dela, v katerem Helenska republika izpodbija točko 133 izpodbijane sodbe, navesti, da se je Splošno sodišče v tej točki omejilo na presojo dejstev s tem, da je zavrnilo, da so se domnevne izboljšave v zvezi s sistemom LPIS-GIS uporabljale med letom zahtevka 2008.

112 Peti pritožbeni razlog torej temelji na napačnem razumevanju izpodbijane sodbe in ga je zato treba zavrniti kot neutemeljenega.

### *Šesti pritožbeni razlog*

#### *Trditve strank*

113 Helenska republika s šestim pritožbenim razlogom zatrjuje, da Splošno sodišče ni podalo nobene obrazložitve glede zavrnitve drugega očitka, navedenega v okviru tretjega razloga za utemeljitev njene ničnostne tožbe, ki se je nanašal na popravek, določen na področju razvoja podeželja, in v skladu s katerim bi bilo treba sporni sklep razglasiti za ničen, ker popravki, naloženi s prejšnjim sklepom Komisije, niso bili odšteti od zneska popravkov, določenih in naloženih s spornim sklepom. Natančneje, Splošno sodišče naj bi – ne da bi to obrazložilo – predlog Helenske republike omejilo na znesek 5.007.867,36 EUR, ki ustreza popravku, naloženem v proračunskem letu 2009, čeprav naj bi ta izpodbijala skupni znesek popravka, naloženega s spornim sklepom, to je znesek 10.504.391,90 EUR, ki ustreza vsoti popravkov, naloženih v proračunskih letih 2009 (5.007.867,36 EUR) in 2010 (5.496.524,54 EUR).

114 Komisija odgovarja, da je ta pritožbeni razlog nedopusten. Prvič, Helenska republika naj bi izpodbijala le končni neto znesek popravka, naloženega s spornim sklepom, in znesek, v višini katerega je bil končni popravek znižan, kar pa naj bi bil po naravi očitek v zvezi z dejstvi, ki naj ne bi bil predmet nadzora Sodišča v okviru pritožbe. Drugič, Helenska republika naj očitka v zvezi z bruto zneskom 10.504.391,90 EUR ne bi izpodbijala na nobeni stopnji postopka pred Splošnim sodiščem, zato naj bi ta očitek pomenil razširitev predmeta tožbe v okviru pritožbe in bi ga bilo treba šteti za nov tožbeni razlog, ki bi ga bilo zato treba zavreči kot nedopustnega.

#### *Presoja Sodišča*

115 Ugotoviti je treba, da je Helenska republika v točkah 9 in od 41 do 43 tožbe na prvi stopnji predlagala razglasitev ničnosti spornega sklepa v delu, v katerem je bila z njim določena uporaba pavšalnih popravkov na področju pomoči na površino v višini 5 % skupnih odhodkov na področju razvoja

podeželja za znesek 10.504.391,90 EUR, ki ustreza vsoti popravkov, naloženih v proračunskih letih 2009 (5.007.867,36 EUR) in 2010 (5.496.524,54 EUR). Natančneje, Helenska republika je pred Splošnim sodiščem izpodbijala nezadostno upoštevanje prejšnjega popravka, določenega z Izvedbenim sklepom Komisije 2013/214/EU z dne 2. maja 2013 o izključitvi nekaterih odhodkov držav članic iz naslova Jamstvenega oddelka Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS), Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) iz financiranja Evropske unije (UL 2013, L 123, str. 11), določenega za pomoči za razvoj podeželja za leto zahtevka 2008 v proračunskih letih 2009 in 2010.

116 Vendar je treba v obravnavanem primeru ugotoviti, da je Splošno sodišče v točkah od 155 do 168 izpodbijane sodbe zavrnilo tožbo Helenske republike in svoj preizkus brez dodatne obrazložitve omejilo na popravek za leto zahtevka 2008 v proračunskem letu 2009.

117 Zato je Splošno sodišče s tem, da ni odgovorilo na osrednji del argumentacije Helenske republike, kršilo obveznost obrazložitve, ki mu jo nalaga člen 36 Statuta Sodišča Evropske unije, ki se za Splošno sodišče uporablja na podlagi člena 53, prvi odstavek, tega statuta in člena 117 Poslovnika Splošnega sodišča.

118 Zato je treba šestemu pritožbenemu razlogu Helenske republike ugoditi v delu, v katerem je Splošno sodišče zavrnilo pri njem vloženo tožbo s tem, da je svoj preizkus omejilo le na drugi očitek, podan v utemeljitev tretjega tožbenega razloga, in sicer na popravek za leto zahtevka 2008, naložen v proračunskem letu 2009.

119 Iz tega sledi, da je treba točko 2 izreka izpodbijane sodbe, ker je treba šesti pritožbeni razlog razglasiti za utemeljen, razveljaviti v delu, v katerem je Splošno sodišče zavrnilo tožbo Helenske republike in svoj preizkus omejilo na popravek za leto zahtevka 2008, naložen v proračunskem letu 2009, kar zadeva finančni popravek v višini 5 % za pomoči iz drugega stebra SKP, namenjenega razvoju podeželja, in ni obravnavalo popravka za leto zahtevka 2008, naloženega v proračunskem letu 2010 v znesku 5.496.524,54 EUR, kar zadeva finančni popravek v višini 5 % za pomoči iz drugega stebra SKP, namenjenega razvoju podeželja.

**Tožba pred Splošnim sodiščem**

120 V skladu s členom 61, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije lahko Sodišče v primeru razveljavitve odločbe Splošnega sodišča zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču ali pa samo dokončno odloči o sporu, če stanje postopka to dovoljuje.

121 Kar zadeva drugi očitek, podan v utemeljitev tretjega razloga iz tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, iz točk od 155 do 168 izpodbijane sodbe izhaja, da je Splošno sodišče obseg predloga Helenske republike v zvezi z dvojnim popravkom omejilo na eno samo proračunsko leto 2009, čeprav je Helenska republika v tožbeni vlogi navedla tako proračunsko leto 2009 kot proračunsko leto 2010.

122 Ugotoviti je namreč treba, prvič, da v spornem sklepu, kar zadeva popravek za leto zahtevka 2008 v proračunskem letu 2010, ni pravno zadostno pojasnjeno, v kolikšni meri je bil popravek, naložen s Sklepom 2013/214, dejansko upoštevan pri znesku popravka, določenega s spornim sklepom, da bi se izognilo dvojnemu popravku.

123 Drugič, zaradi neobstoja obrazložitve ni mogoče pravno zadostno ugotoviti, ali – in po potrebi v kolikšnem obsegu – je Komisija pri izračunu popravka za leto zahtevka 2008 v proračunskem letu 2010 upoštevala popravek, ki izhaja iz Sklepa 2013/214.

124 Iz tega sledi, da je treba drugemu očitku, podanemu v utemeljitev tretjega razloga iz tožbe, vložene pri Splošnem sodišču, ugoditi in zato sporni sklep zaradi neobrazložitve razglasiti za ničen v delu, v katerem se nanaša na upoštevanje Sklepa 2013/214 pri izračunu zneska popravka v višini 5.496.524,54 EUR, odbitka 270.175,45 EUR in finančnega vpliva 5.226.349,09 EUR, v zvezi z odhodki Helenske republike v sektorju razvoja podeželja EKSRP os 2 (2007–2013, ukrepi v zvezi s površino) za proračunsko leto 2010 zaradi pomanjkljivosti v zvezi z LPIS in pregledi na kraju samem (drugi steber, leto zahtevka 2008).

**Stroški**

125 Sodišče v skladu s členom 184(2) Poslovnika, če je pritožba utemeljena in če Sodišče samo odloči o sporu, s končno odločbo vedno odloči tudi o stroških.

126 V skladu s členom 138(3) tega poslovnika, ki se v pritožbenem postopku uporabi na podlagi njegovega člena 184(1), vsaka stranka, če uspe samo deloma, nosi svoje stroške.

127 Ker sta Helenska republika in Komisija s predlogi uspeli samo deloma, nosita svoje stroške v zvezi s prvostopenjskim in pritožbenim postopkom.

128 V skladu s členom 140(1) Poslovnika Sodišča, ki se v pritožbenem postopku uporablja na podlagi člena 184(1) tega poslovnika, države članice in institucije, ki so intervenirale v postopku, nosijo svoje stroške.

129 Kraljevina Španija kot intervenientka v pritožbenem postopku nosi svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (osmi senat) razsodilo:

1. **Točki 2 in 3 izreka sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 30. marca 2017, Grčija/Komisija (T-112/15, EU:T:2017:239), se razveljavita v delu, v katerem je Splošno sodišče, prvič, zavrnilo tožbo Helenske republike s tem, da je svoj preizkus omejilo na popravek za leto zahtevka 2008, naložen v proračunskem letu 2009, kar zadeva finančni popravek v višini 5 % za pomoči iz drugega stebra skupne kmetijske politike (SKP), namenjenega razvoju podeželja, in ni obravnavalo popravka za leto zahtevka 2008, naloženega v proračunskem letu 2010 v znesku 5.496.524,54 EUR, kar zadeva finančni popravek v višini 5 % za pomoči iz drugega stebra SKP, namenjenega razvoju podeželja, in drugič, odločilo o stroških.**

2. **V preostalem se pritožba zavrne.**

3. **Izvedbeni sklep Komisije 2014/950/EU z dne 19. decembra 2014 o izključitvi nekaterih odhodkov držav članic iz naslova Jamstvenega oddelka Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS), Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) iz financiranja Evropske unije se razglasi za ničen v delu, v katerem se nanaša na upoštevanje Izvedbenega sklepa Komisije 2013/214 z dne 2. maja 2013 o izključitvi nekaterih odhodkov držav članic iz naslova Jamstvenega oddelka Evropskega kmetijskega usmerjevalnega in jamstvenega sklada (EKUJS), Evropskega kmetijskega jamstvenega sklada (EKJS) in Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) iz financiranja Evropske unije pri izračunu zneska popravka v višini 5.496.524,54 EUR, odbitka 270.175,45 EUR in finančnega vpliva 5.226.349,09 EUR, v zvezi z odhodki Helenske republike v sektorju razvoja podeželja EKSRP os 2 (2007–2013, ukrepi v zvezi s površino) za proračunsko leto 2010 zaradi pomanjkljivosti v zvezi s sistemom za identifikacijo kmetijskih zemljišč (LPIS) in pregledi na kraju samem (drugi steber, leto zahtevka 2008).**

**4. Helenska republika in Evropska komisija nosita svoje stroške, nastale v prvostopenjskem in pritožbenem postopku.**

**5. Kraljevina Španija nosi svoje stroške.**

Podpisi